

בוונים במתחול

ממתחול מזרחי ועד

תיאטרון-מחול

מאת גיורא מנור

"מהבטן של אורלי", כור: אורלי פורטל,

רקדנית: אורלי פורטל צילום: גדי דגון

"FROM ORLI'S BELLY", CHOR.: ORLY PORTAL,

DANCER: ORLY PORTAL, PHOTO: GADI DAGON

והעבודות תחילה. 24 יוצרים הביאו את עבודותיהם בפני הצופים, שמילאו את אולמות מיתחם סוזן דלל במשך ארבעת ימי המופעים במסגרת "גוונים במחול 97". קשת הגוונים היתה השנה באמת מגוונת ביותר.

מלבד הז'אנרים הצפויים - מחול מודרני ותיאטרון-מחול - היה חידוש מרענן בהכללת ריקודי בטן, פלמנקו וסטפס בתכניות. ודווקא מהם באו אלה שנראו בעיני כמעניינים ביותר. אורלי פורטל הצטיינה בסולו שלה, וביטנה הרגישה כסייסמוגראף, שימלתה הנוצצת כזיקוקין דינור וכל תנועתה הנהדרת הפכו משהו, שבעיני רבים יש לו - שלא בצדק - דימוי שוקי של בידור לגברים מיוחמים, לאומנות נעלה.

ומהקצה האחר, העניק שרון לביא, תלמידה של צביה בומר, מימד של כוריאוגרפיה אמיתית לסיגנון הסטפס האמריקאי כל כך. הרבה מעבר לסתם הברקה טכנית-מיקצבית של רקיעות, בנה שרון לביא מבנה כוריאוגרפי של ממש. הוא עשה זאת בעזרת גרם מדרגות, שימוש מקורי במוזיקה שאיננה במתכונת הרגילה של סטפס, מאת נאפס-רבי אבן קליל, אבירים ומקהלה נעה. נוצרה אוירה של מדבר, אולי כמו משה שהכה בסלע, אולי כמו שיירת יוצאי מצרים, מרשימה ביותר. חבל, שאנשי המקהלה נראו חובבנים כל כך, וחלק מן הנשים אפילו לא טרחו להסיר את משקפיהן בשעת המופע.

ממש קשה להבין מדוע השופטים הנכבדים (משום מה שופטים הם תמיד נכבדים...) לא מצאו לנכון להעניק פרסים לשני אלה. אורלי פורטל זכתה לציון לשבח. שרון לביא לא נזכר כלל ב"פסק הדין".

חבר השופטים כלל הפעם את רות טלגם (מי שהיתה שנים ארוכות יו"ר ועדת המחול של המועצה לתרבות ואומנות), שלושה מנהלים אומנותיים של להקות (זינט אורדמן, משה אפרתי, רמי באר) ואת המלחין עודד זהבי והאדריכלית צילה זק.

השופטים העניקו את הפרס הראשון לעבודה תיאטרלית מאוד, צבעונית ביותר, מבולגנת כיד הדמיון הטובה על הכוריאוגרפים (שגם היו בין המבצעים), עידית הרמן ואיש תיאטרון-התנועה הרוסי Derevo, דימיטרי טולפאנוב. שפע של דימויים בימתיים, פיוטיים ואלים, חילופי צבעים, סערה המעיפה עלים וענפים עד לחיק הצופים, אוהל מתהפך ההופך לשטח הקרנה וצלליות - הכל היה בפנטזיה העשירה הזאת. מלבד מחול.

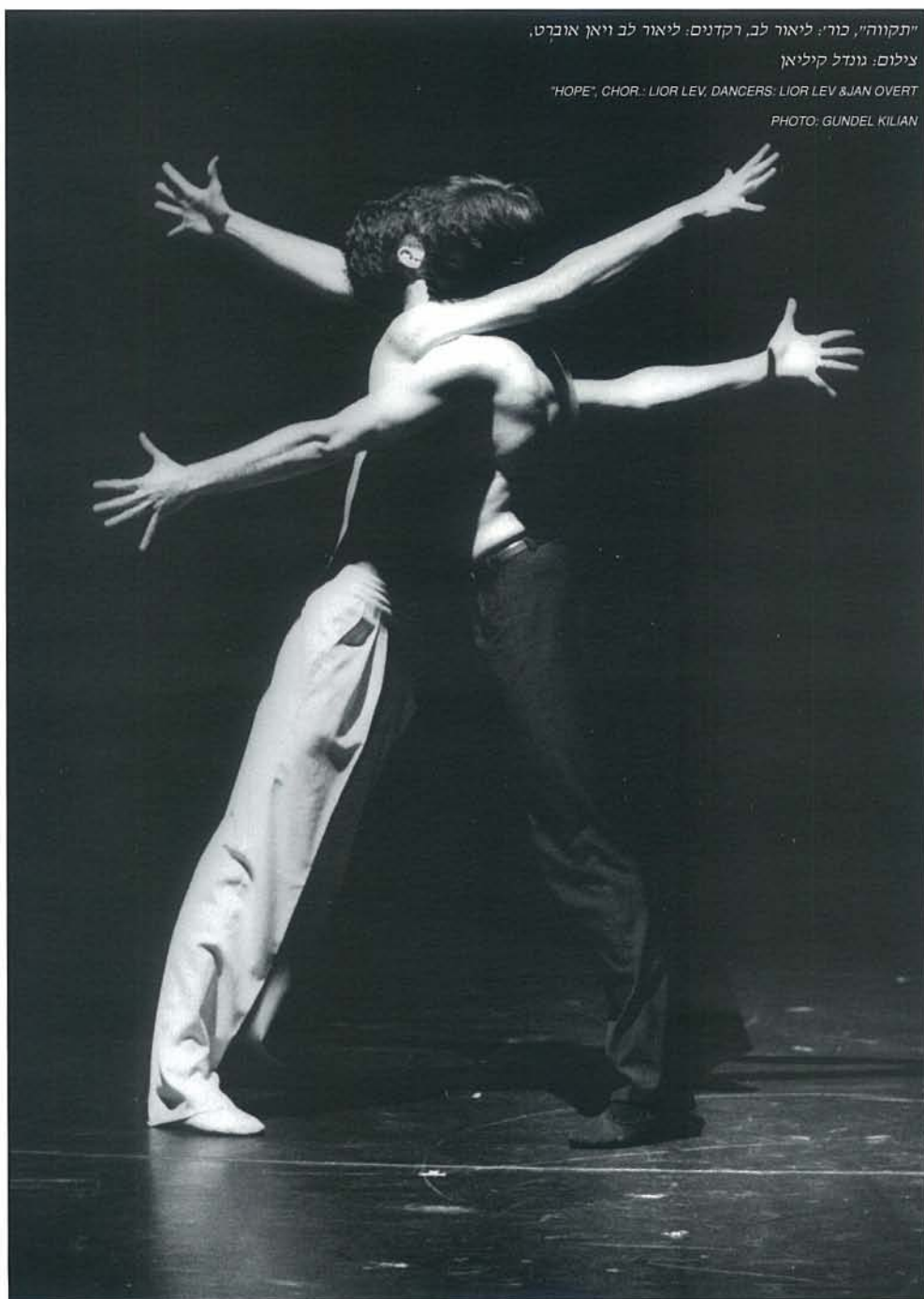
הפרס השני נחלק בין יובל פיק ועבודתו "כבדים", שאותי לא הרשימה במיוחד, לבין דואט מבריק ממש מאת רקדן בת-שבע, גירום מאייר, שרקד עם איזבל שאפו. את התלבושות המעניינות - פסי גומי שחורים העוטפים גוף כמעט עירום והופכים אותו למשהו כמעט גיאומטרי - עיצבה ברברה דילך.

גירום מנגן בכינור, יחד עם הרקדנית, וזה הופך את זה ל"ויולה ד'אמורה" (viola d'amore), משמע "כינור של אהבה" ממש. זה היה אנושי,

"פארוקה", כור: מיכל נתן, צילום: גדי דגון

"FARRUCA", CHOR: MICHAL NATHAN, PHOTO: GADI DAGON

"תקווה", כור: ליאור לב, רקדנים: ליאור לב ויאן אוברט, צילום: גונדל קיליאן

"HOPE", CHOR: LIOR LEV, DANCERS: LIOR LEV & JAN OVERT

PHOTO: GUNDEL KILIAN

מסקרן, ומבוצע על רמה גבוהה. שם הריקוד, "כינור מהלך על מרק קר" אניגמתי כראוי. מכל מקום המרק לא היה קר כלל, אלא לוהט דווקא.

את המילגה ללימודים בלונדון, שהיא בגדר פרס שלישי, קיבל יורם כרמי עבור עבודתו "אספקריה".

מאוד אישי היה הסולו המיוסר, המופנם מאוד, של יוסי יונגמן, "והגוף הווה", שיש בו מידה של רוחניות, ומעין שלילת הגוף דווקא.

"מסך עשן" מאת עמוס פנחסי, שחי שנים רבות בניו-יורק, היה אמור להיות הבעת דיעה פוליטית. הדבר המעניין ביותר בסולו זה היו חיילי עופרת, שזחלו על בימה. אבל שורת הדגלים שעמוס הפעיל היא סמל כל כך משומש, שאינו משפיע עוד על איש. והתותח הזעיר, שהוא גרר עימו לבמה, לא ירה בסוף...

ליאור לב, הרוקד בבאלט שטוטגארט, הביא עימו רקדן מצויין (יאן אובר), שעמו "התאגרף" והחליף תלבושות. הדמות המעניינת היתה דווקא הלא-רקדן, פרנק גוסברוק, שגילם מעין מנהל-זירה, שמשקלו הרבה מעל 100 ק"ג. נוכחות כזאת היא משהו בלתי רגיל. הכוונה של ליאור לב היתה טובה, אבל מבנה המחול היה יותר מדי סימטרי - שחור/לבן, בכל המובנים של מושג זה.

התופעה של אומנים ישראלים הפועלים בחו"ל ושבבים ארצה להופיע ולהראות את "תוצרתם", חיובית בעיני מאוד. אולי כדאי היה בכלל לתת את הדעת על אמצעים לעזור לאומני מחול ישראלים "בגלות" למצוא את דרכם הביתה.

לסוג זה שייך גם רובי אידלמן, הלומד כיום באקדמיה ברוטרדם. הדואט שלו "נייק 1", מחול לעצמו, לגינטר הנה ולכסא-גלגלים, יש בו רעיון מצויין, של תלות הדדית, במישורים שונים. אבל גם במקרה זה אין, לדעתי, מספיק חדירה לעומק ומכאן העדר גיוון תנועתי.

עמנואל גת הוא אחד הרקדנים הלא-מנוצלים דיים. הוא מתנועע מצויין, ויש לו נוכחות בימתית. במופע שלו עם שחקן-בדרן מצויין (מריאנו ויינשטיין), מרקעי טלוויזיה אחדים מיותרים, קרמבואים שמחלקים לצופים, שאר פעלולים של תיאטרון ויותר מדי טקסטים, ברור שהם מנסים לומר משהו פוליטי, בוטה, ואפילו מקומם. אולם גם כאן מסתירות הכוונות הטובות מבנה צורני לא מעניין מספיק, ולכן נותרת תחושה של בזוז כשרונות.

המחול הישראלי הצעיר והשובב חי וקיים ב"גוונים". מה שהחל כמופע צנוע, במתנ"ס רמלה באמצע שנות ה-80, בחסות להקת תמ"ר, מנוחתה עדן, התפתח לפסטיבל זוטא עשיר של יוצרים ומבצעים. אלידע גרא, שניהלה את "גוונים במחול" שנים ארוכות, מסיימת עתה את תפקידה. "גוונים במחול" הפך לאפשרות הטובה ביותר להוכח, מי עושה מה בתחום המחול החדשני בארץ. ההיצע היה מרהיב.

"כינור מהלך על מרק קר", כור: ג'רום מאייר, צילום: גדי דגון

"A VIOLIN WALKING ON COLD SOUR", CHOR.: JEROME MEYER

PHOTO: GADI DAGON

"על גבול המעבר", כור: ניב שיינפלד, צילום: גדי דגון

"THE EDGE OF THE PASAGE", CHOR.: NIV SHEINFELD

PHOTO: GADI DAGON

